

Αφιέρωμα στο Νέο Κύμα με τη Χορωδία του Δήμου Ηρακλείου Αττικής στο «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...»

/ [Ενορίες](#)

Μουσική εκδήλωση αφιερωμένη στο Νέο Κύμα, πραγματοποίησε η Μικτή Χορωδία του Δήμου Ηρακλείου Αττικής, την Πέμπτη 29 Οκτωβρίου, στο πλαίσιο του προγράμματος «ΕΝΟΡΙΑ εν δράσει...» του Ιερού Ναού Ευαγγελιστρίας Πειραιώς.

Την ευθύνη της διδασκαλίας, διεύθυνσης, χορωδιακής επεξεργασίας και επιμέλειας κειμένων είχε η Μάεστρος Μαρία Κάτσαρη. Την Χορωδία συνόδευσαν στην κιθάρα ο Λευτέρης Συμιανάκης, στο μπουζούκι ο Λάμπρος Πανταζόπουλος, στο πιάνο η μάεστρος, στην αφήγηση ο Δημήτρης Τσουνής και στο τραγούδι η Φιλιώ Μπαφαλούκα.

Παρουσιάστηκαν τα τραγούδια Γείτονάκι μου, Το δελφινοκόριτσο, Έλα μαζί μου, Τα τζιτζίκια, Κουτσή κιθάρα, Η γοργόνα, Βάρκα χωρίς πανιά, Μια φορά μονάχα φτάνει, Σε έβλεπα στα μάτια, Σταμάτησε του ρολογιού τους δείκτες, Τα

καραβάκια, Γέλαγε η Μαρία και Η Τζαμάικα.

Τη μουσική εκδήλωση μπορείτε να παρακολουθήσετε εδώ :

Το Νέο Κύμα

Δεν ήταν απλώς μία εφήμερη μόδα της δεκαετίας του 60, ούτε ένα έξυπνο εμπορικό προϊόν με ημερομηνία λήξης. Ήταν μια βαθιά στάση ζωής. Ήταν μία αισθητική και ηθική πρόταση που μας δίδαξε ότι η μεγαλύτερη, η πιο συγκλονιστική δύναμη κρύβεται συχνά στην πιο χαμηλή ένταση.

Στις αρχές της δεκαετίας του 60, η Ελλάδα προσπαθεί ακόμα να μαζέψει τα κομμάτια της, να επουλώσει τις βαθιές πληγές που άφησε πίσω του ο δεύτερος παγκόσμιος πόλεμος, η κατοχή και ο εμφύλιος διχασμός. Η Αθήνα, η πρωτεύουσα αυτού του πληγωμένου κράτους, μεταμορφώνεται. Τα παλιά πανέμορφα νεοκλασικά σπίτια γκρεμίζονται το ένα μετά το άλλο δίνοντας τη θέση τους σε γκρίζες απρόσωπες πολυκατοικίες.

Μέσα σε αυτή τη πνιγνή ατμόσφαιρα μια ολόκληρη γενιά νέων ανθρώπων, αρχίζει να νιώθει εγκλωβισμένη. Και σαν από ένστικτο αυτοσυντήρησης τη βρίσκει εκεί που ο χρόνος έμοιαζε να έχει σταματήσει. Στα γραφικά λιθόστρωτα στενά της πλάκας κάτω από το ίσκιο της Ακρόπολης.

Εκείνες τις μέρες το ελληνικό τραγούδι βρισκόταν σε μία από τις πιο γόνιμες περιόδους του. Από τη μια πλευρά μεσουρανούσε το στιβαρό, δωρικό λαϊκό τραγούδι. Ο Βασίλης Τσιτσάνης, ο Μανώλης Χιώτης με τις δεξιότητες τους καινοτομίες και οι μεγάλοι συνθέτες όπως ο Μίκης Θεοδωράκης και ο Μάνος Χατζιδάκις, οι οποίοι είχαν ήδη ξεκινήσει να μπολιάζουν το λαϊκό με την υψηλή ποίηση, γεμίζοντας έτσι τα μεγάλα κοσμικά κέντρα και τα θέατρα. Από την άλλη πλευρά υπήρχε το λεγόμενο ελαφρύ τραγούδι των φεστιβάλ της Θεσσαλονίκης με τις μεγάλες ορχήστρες και τα ρομαντικά μελοδράματα.

Όμως μια μικρή παρέα νέων παιδιών ένιωθε ότι καμία από αυτές τις δύο κυρίαρχες στάσεις δεν εξέφραζε απόλυτα τους δικούς τους εσωτερικούς ψιθύρους. Δεν ήθελαν ούτε τα μεγάλα θορυβώδη λαϊκά πάλκα με τα μπουζούκια, ούτε όμως και τις εξεζητημένες κοσμικές ενορχηστρώσεις. Ήθελαν κάτι πιο άμεσο, κάτι πιο δικό

τους.

Το 1964 ένας άνθρωπος με σπάνιο ένστικτο και βαθιά καλλιεργημένο όραμα, ο Αλέκος Πατσιφάς, διευθυντής της νεοσύστατης τότε δισκογραφικής εταιρείας Λύρα, αντιλαμβάνεται ότι αυτό που συμβαίνει στα υπόγεια της πλάκας δεν είναι μία εύθυμη παρέα, αλλά ένα ηφαίστειο που ετοιμάζεται να εκραγεί. Παίρνει αυτά τα παιδιά, τα βάζει στο στούντιο με ελάχιστα μέσα και βαφτίζει αυτό το μουσικό ξέσπασμα με έναν όρο που έμελλε να γράψει ιστορία, το Νέο κύμα.

Οι πρώτες μπουάτ της Πλάκας ήταν μικρά υπόγεια, πρώην αποθήκες ξύλων, χαμόσπιτα ή στενόχωρα δωμάτια παλιών αθηναϊκών κατοικιών που είχαν παραχωρηθεί για λίγες δραχμές. Δεν υπήρχαν τραπέζια με λευκά τραπεζομάντιλα, ούτε σερβιτόροι με κουστούμια. Υπήρχαν μόνο μικρά, χαμηλά, ξύλινα σκαμπό, ψάθινες καρέκλες καφεενείου και οι περισσότεροι από τους θαμώνες στην πλειονότητά τους φοιτητές. κάθονταν στο πάτωμα πάνω σε μαξιλάρια ή απευθείας στις ψυχρές πλάκες.

Σε αυτούς τους χώρους γεννήθηκε μία πρωτόγνωρη μυσταγωγία. Ο πρώτος και απαράβατος κανόνας ήταν η απόλυτη σιωπή. Την ώρα που ο καλλιτέχνης άγγιζε την κιθάρα, οι ομιλίες σταματούσαν μαχαίρι. Ήταν σαν ο ερμηνευτής να διάβαζε τις σελίδες από το προσωπικό του ημερολόγιο. Το τραγούδι γινόταν μια βαθιά προσωπική εξομολόγηση.

Αν το Νέο Κύμα είχε έναν αρχιτέκτονα, έναν άνθρωπο που καθόρισε τον ήχο και την αισθητική του, αυτός ήταν αναμφίβολα ο Γιάννης Σπανός. Ο Σπανός αντιλαμβάνεται ότι η ελληνική νεολαία διψά για κάτι που να συνδυάζει την ελληνικότητα με το σύγχρονο αστικό ρομαντισμό. Αρχίζει να γράφει μελωδίες βασισμένες στο πιάνο και την κλασική κιθάρα. Δίπλα του σύντομα στοιχίζονται και άλλοι χαρισματικοί συνθέτες. Ο Λίνος Κόκοτος με μία πηγαία σχεδόν παιδική μελωδική ευαισθησία, ο Νότης Μαυρουδής που έφερε το βάθος και την τεχνική της κλασικής κιθάρας, ο Βασίλης Κουμπής και ο Γιώργος Κοντογιώργος.

Όμως η μεγαλύτερη, η πιο ανεκτίμητη προσφορά του Γιάννη Σπανού και των άλλων δημιουργών του Νέου Κύματος ήταν ο τρόπος με τον οποίον αντιμετώπισαν τον ελληνικό λόγο. Δεν πρόκειται απλώς για μία απλή μελοποίηση στίχων αλλά για το τέλει οργανικό ταίριασμα της μουσικής με την ποίηση.

Το Νέο Κύμα απέδειξε στην πράξη μια μεγάλη αλήθεια, ότι το απλό είναι το πιο

δύσκολο πράγμα στην τέχνη. Η επανάσταση αυτή δεν θα μπορούσε ποτέ να ολοκληρωθεί αν δεν έβρισκε και τα κατάλληλα πρόσωπα, τις κατάλληλες φωνές για να τη μεταφέρουν στο κοινό. Αυτές οι φωνές επιλέχθηκαν για κάτι πολύ πιο σπάνιο, για την εσωτερικότητά τους, την εκφραστική τους καθαρότητα, την ικανότητά τους να χρωματίζουν τη σιωπή. Πρώτη ανάμεσά τους η απόλυτη μούσα του κινήματος, η Καίτη Χωματά. Δίπλα της μία άλλη συγκλονιστική προσωπικότητα, η Αρλέτα. Ο Λάκης Παππάς, ο Γιώργος Ζωγράφος, ο Μιχάλης Βιολάρης, ο Κώστας Καράλης, η Σούλα Μπιρμπίλη.

Στις 21 Απριλίου η στρατιωτική δικτατορία απλώνει το βαρύ σκοτεινό της πέπλο πάνω από τη χώρα. Η λογοκρισία γίνεται καθημερινώς βραχνάς για την τέχνη. Δίσκοι κατάσχονται, πολλά τραγούδια απαγορεύονται. Μέσα σε αυτό το ασφυκτικό περιβάλλον, το Νέο Κύμα, από τη φύση του ελεύθερο, ανήσυχο και νεανικό, αρχίζει να μεταλλάσσεται. Οι μπουάτ της Πλάκας παύουν να είναι απλώς χώροι καλλιτεχνικής καταφυγής και διασκέδασης. Μετατρέπονται σχεδόν συνωμοτικά, σε νησίδες πνευματικής ελευθερίας, σε κρυφά οχυρά αντίστασης.

Όταν η δικτατορία καταρρέει, η μεταπολίτευση φέρνει μαζί της έναν πρωτόγνωρο ενθουσιασμό. Οι ανάγκες της κοινωνίας και της μουσικής αλλάζουν ξανά ραγδαία. Μέσα σε αυτό το νέο εξωστρεφές θορυβώδες και μαχητικό σκηνικό, οι μικρές χαμηλόφωνες εσωστρεφείς μπουάτ της πλάκας αρχίζουν νομοτελειακά να χάνουν τη δυναμική τους, κλείνουν η μία μετά την άλλη. Το Νέο Κύμα ως ένα οργανωμένο ζωντανό καλλιτεχνικό κίνημα με συγκεκριμένη γεωγραφία και χρόνο δείχνει να ολοκληρώνει πια τον ιστορικό του κύκλο.

Το ερώτημα όμως που παραμένει ζωντανό και αμείλικτο στο πέρασμα των

δεκαετιών είναι ένα: έσβησε πράγματι ποτέ το Νέο Κύμα; Η ίδια η ζωή και η μνήμη μας αποδεικνύουν καθημερινά το ακριβώς αντίθετο. Γιατί δεν ήταν απλώς μία εφήμερη μόδα της δεκαετίας του 60, ούτε ένα έξυπνο εμπορικό προϊόν με ημερομηνία λήξης. Ήταν μια βαθιά στάση ζωής. Ήταν μία αισθητική και ηθική πρόταση που μας δίδαξε ότι η μεγαλύτερη, η πιο συγκλονιστική δύναμη κρύβεται συχνά στην πιο χαμηλή ένταση. Μας άφησε μία ανεκτίμητη ιερή προίκα από τραγούδια κοσμήματα. Και όσο θα υπάρχουν άνθρωποι που ερωτεύονται ειλικρινά, άνθρωποι που πληγώνονται και μελαγχολούν τις βροχερές μέρες του χειμώνα, άνθρωποι που αρνούνται να συμβιβαστούν με τον γκρίζο και συνεχίζουν να ονειρεύονται έναν πιο τρυφερό, πιο ανθρώπινο κόσμο, αυτό το μουσικό κύμα δεν θα γεράσει ποτέ. Θα παραμένει πάντα και αιώνια νέο.